

**ΜΕ ΤΙΣ ΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ «ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ»
ΤΟΥ ΤΕΙ ΑΘΗΝΑΣ
ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ (Σχέδιο Αθηνά)**

Αθήνα, 9/1/2013

Αξιότιμε κε Υπουργέ,

Τον τελευταίο καιρό στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης που προωθείται για την Ανώτατη Εκπαίδευση, υπάρχουν πληροφορίες που υποστηρίζουν ότι το Τμήμα Τουριστικών Επιχειρήσεων του ΤΕΙ Αθήνας, θα πρέπει να αποτελέσει, ως Τμήμα Διοίκησης, κατεύθυνση του Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων.

Θα επιθυμούσαμε, κατόπιν τούτου, να σας επισημάνουμε ορισμένα σημεία που αφορούν στη λειτουργία, τις ιδιαιτερότητές και **τα συγκριτικά πλεονεκτήματα** του Τμήματος Τουριστικών Επιχειρήσεων του ΤΕΙ Αθήνας στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης.

1. Η οποιαδήποτε μεταρρυθμιστική προσέγγιση δεν θα πρέπει να είναι λογιστική και να αποβλέπει σε βεβιασμένα αποτελέσματα, χωρίς να λαμβάνει υπόψη τόσο τον ακαδημαϊκό όσο και τεχνολογικό χαρακτήρα του Τμήματος, καθώς, και τη μοναδικότητά του σ' επίπεδο χώρας, όπου απουσιάζει παντελώς αντίστοιχο Τμήμα στα Πανεπιστήμια.

2. Το Τμήμα «Τουριστικών Επιχειρήσεων» του ΤΕΙ Αθήνας αποτελεί ένα από τα τέσσερα προπτυχιακά Τμήματα Ανώτατης Τουριστικής Εκπαίδευσης σε μία κατεξοχήν τουριστική χώρα και η συρρίκνωσή του θα οδηγούσε δυστυχώς σε ακόμα μεγαλύτερες στρεβλώσεις τον τουριστικό χώρο με αρνητικά αποτελέσματα για την κοινωνία και την οικονομία. Και εάν τα Τμήματα Διοίκησης Επιχειρήσεων στην Ανώτατη Εκπαίδευση ανέρχονται σε μερικές δεκάδες σ' ολόκληρη τη χώρα, το Τμήμα «Τουριστικών Επιχειρήσεων» του ΤΕΙ Αθήνας αντιπροσωπεύει το μοναδικό Τμήμα σ' επίπεδο Αττικής με σύγχρονους εξοπλισμούς και εργαστήρια (καθότι το πιο παλαιό), συσσωρευμένη εμπειρία και συσχέτιση θεωρητικών και τεχνολογικών γνώσεων, οι οποίες δεν θα πρέπει να συγχέονται, βάσει μιας απλοϊκής προσέγγισης με την κατάρτιση(Σχολές Τουριστικών Επαγγελματιών του ΟΤΕΚ οι οποίες ούτως ή άλλως ανήκουν στο Υπουργείο Τουρισμού).

3.Το Τμήμα «Τουριστικών Επιχειρήσεων» του ΤΕΙ Αθήνας, αντιπροσωπεύει σε επίπεδο Ανώτατης Τεχνολογικής Εκπαίδευσης την «βαριά βιομηχανία» της χώρας, τον Τουρισμό, ο οποίος περιλαμβάνει 9.500 Ξενοδοχειακές Μονάδες, 4.500 Τουριστικά – Ταξιδιωτικά Γραφεία και 30.000 επιχειρήσεις εστίασης και αναψυχής (2.000.000 περίπου κλίνες, σε κύρια και συμπληρωματικά τουριστικά καταλύματα, 1.000.000 θέσεις άμεσης, έμμεσης και απορρέουσας τουριστικής απασχόλησης,16- 18% του ΑΕΠ, κλπ.). Η ψυχρή απεικόνιση των μεγεθών υποδηλώνει όχι μόνον την δυναμική του Τμήματος αλλά και την προοπτική του.

4. Η οποιαδήποτε ενδεχόμενη σύμπτυξη του Τμήματος «Τουριστικών Επιχειρήσεων» του ΤΕΙ Αθήνας βάσει των παραπάνω θα αποτελούσε πανευρωπαϊκή αρνητική πρωτοτυπία, καθ' όσον δεν υπάρχει χώρα σε όλη την ευρωπαϊκή ήπειρο χωρίς προπτυχιακό Τμήμα σπουδών στον Τουρισμό.

5. Το Τμήμα «Τουριστικών Επιχειρήσεων» του ΤΕΙ Αθήνας, ουδέποτε είχε πρόβλημα με τον αριθμό των εισακτέων φοιτητών, τις βαθμολογίες εισαγωγής (πολύ πιο υψηλές των υπολοίπων Τμημάτων Τουριστικών Επιχειρήσεων των ΤΕΙ, άλλων Τμημάτων της ΣΔΟ του ΤΕΙ Αθήνας, αλλά και πολλών Πανεπιστημιακών Τμημάτων), αλλά και την επιλογή

προτίμησης σε αντιστοιχία με άλλα Τμήματα. Άρα, ουδέποτε είχε πρόβλημα κάλυψης κενών θέσεων, αντιθέτως μάλιστα, το ίδιο το Τμήμα επεδίωξε και πέτυχε τη σταδιακή μείωση των εισακτέων του από 160 άτομα το ακαδημαϊκό έτος 2003-2004 σε 85 το ακαδημαϊκό έτος 2010-2011, που αποτελεί τον άριστο αριθμό φοιτητών που μπορούν, να φιλοξενήσουν οι εγκαταστάσεις του Τμήματος.

6. Το Τμήμα «Τουριστικών Επιχειρήσεων» του ΤΕΙ Αθήνας, εφαρμόζει από τις αρχές του 2010 το Νέο Πρόγραμμα Σπουδών, προσαρμοσμένο τόσο στις σύγχρονες εξελίξεις του τουρισμού, όσο και στις ανάγκες της αγοράς, συνδυάζοντας θεωρητικές γνώσεις και εργαστηριακές πρακτικές. Η εφαρμογή του Νέου Προγράμματος, με το σύστημα των πιστωτικών μονάδων (ECTS), επιδιώκει να καλύψει τις μικρο και μακρο προσεγγίσεις του Τουριστικού Τομέα και της Τουριστικής Επιχείρησης. Στο Νέο Πρόγραμμα Σπουδών έχουν προστεθεί πολλά μαθήματα αιχμής όπως: Επιχειρηματικότητα και Ηλεκτρονικό Εμπόριο, Διαχείριση Επιχειρηματικών Κινδύνων στον Τουρισμό, Αειφορία, Διοίκηση Ολικής Ποιότητας στον Τουρισμό, κ.λπ..

7. Το Τμήμα, προχωρεί για τρίτη φορά μέσα στην τελευταία τριετία στον σχεδιασμό ενός νέου αναβαθμισμένου προγράμματος σπουδών, το οποίο δίνει μεγαλύτερη έμφαση στην ειδίκευση των αποφοίτων. Προς τούτο μετά τα δύο πρώτα έτη σπουδών διαμορφώνονται δύο κατευθύνσεις σπουδών:

α. Ξενοδοχειακής Διοίκησης

β. Διοίκησης Τουριστικών Γραφείων

Η ολοκλήρωση του προγράμματος σπουδών της κάθε κατεύθυνσης θα διαμορφωθεί σε συνεργασία με την Ένωση Ξενοδόχων Αττικής {ΕΞΑΑ} και τον Πανελλήνιο Σύνδεσμο Τουριστικών- Ταξιδιωτικών Γραφείων {ΗΑΤΤΑ}, βάσει των πρωτοκόλλων συνεργασίας που έχουν υπογραφεί.

8. Το Τμήμα έχει ολοκληρώσει την εσωτερική του αξιολόγηση, ενώ βρίσκεται σε εξέλιξη η δημιουργία δύο Μεταπτυχιακών Προγραμμάτων Σπουδών σε συνεργασία με Πανεπιστήμια του εξωτερικού. Παράλληλα, έχει να επιδείξει υψηλού επιπέδου ερευνητικό, συγγραφικό και επιστημονικό έργο των μελών του Ε.Π. στην Ελλάδα και την αλλοδαπή.

9. Ο μεγαλύτερος όγκος των επιστημονικών βιβλίων που αφορούν στην επιστήμη του Τουρισμού και διδάσκονται σε Τριτοβάθμια Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της Χώρας (προπτυχιακά και μεταπτυχιακά τμήματα) έχει γραφεί από μέλη Ε.Π. του Τμήματος. Το Τμήμα Τουριστικών Επιχειρήσεων τα τελευταία δέκα έτη αποτέλεσε την κατεξοχήν πηγή φοιτητών για την ύπαρξη των τριών μεταπτυχιακών προγραμμάτων τουρισμού που λειτουργούν στην Ελλάδα (Πανεπιστήμιο Πειραιά, Πανεπιστήμιο Αιγαίου και Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο).

10. Το Τμήμα «Τουριστικών Επιχειρήσεων» του ΤΕΙ Αθήνας, όπως και τα υπόλοιπα Τμήματα της χώρας, τα τελευταία δέκα έτη λειτουργούν ενάντια στην επήρεια διαχρονικών στρεβλώσεων. Σ' αυτό το πλαίσιο, όπου οι πολιτικές του Δημοσίου και του Ιδιωτικού τομέα στον Τουρισμό διακατέχονται, έως και σήμερα από έναν "απλοϊκό εμπειρισμό", το Τμήμα «Τουριστικών Επιχειρήσεων προσπαθεί «παρόλα αυτά, να συμβάλει με όλα του τα μέσα προς αναπτυξιακές και τεχνοκρατικές κατευθύνσεις. Σ' αυτό το διαμορφωθέν πλαίσιο κρίνουμε την ανεξαρτησία του και την ενίσχυσή του επιβεβλημένη.

11. Το Τμήμα «Τουριστικών Επιχειρήσεων» του ΤΕΙ Αθήνας, μέσα από την ανωτατοποίησή του και τη συνεχή ανανέωση των προγραμμάτων σπουδών, υλοποιεί τη σύνδεση της επιστήμης του τουρισμού και της επαγγελματικής εξειδίκευσης.

Σχετικά με την ονομασία των Τμημάτων Τουριστικών Επιχειρήσεων έχει ζητηθεί εδώ και τέσσερα χρόνια, από το Υπουργείο, η μετονομασία τους σε «Τμήματα Διοίκησης Τουριστικών Επιχειρήσεων», ώστε η ονομασία τους να ανταποκρίνεται και στο ήδη υπάρχον περιεχόμενο και πρόγραμμα σπουδών τους. Όμως, έως σήμερα, δεν υπάρχει απάντηση για το συγκεκριμένο αίτημα με ευθύνη του Υπουργείου.

Μία τέτοια προσέγγιση θα συνέβαλε προς μία θετικότερη κατεύθυνση αναφορικά με την πιο αντιπροσωπευτική και ουσιαστική θέση των Τμημάτων στην αγορά εργασίας και μπορεί να αποτελέσει απόρροια ουσιαστικού διαλόγου της ακαδημαϊκής κοινότητας.

12. Η εφαρμοσμένη γνώση που προσφέρει η Ανώτατη Τεχνολογική Τουριστική Εκπαίδευση, δε θα μπορούσε να παραχθεί από Οικονομικά και μόνον τμήματα των Πανεπιστημίων, δεδομένης της πολυσχιδούς φύσης των τουριστικών επιχειρήσεων, των ιδιαιτεροτήτων του τουριστικού προϊόντος και της αναγκαιότητας απόκτησης και τεχνικών δεξιοτήτων. Ως εκ τούτου, εκτιμάται ότι θα πρέπει να ενισχυθεί και να αναδειχθεί ο ρόλος του Τμήματος Τουριστικών Επιχειρήσεων του ΤΕΙ Αθήνας.

Στο συγκεκριμένο σημείο θα πρέπει να τονισθεί και η ακολουθούμενη πολιτική του Υπουργείου Παιδείας, στην οποία και οφείλεται σε μεγάλο βαθμό το πρόβλημα του ολιγομελούς προσωπικού του Τμήματος. **Τα τελευταία πέντε χρόνια έχει προταθεί από το Τμήμα η κάλυψη οκτώ κενών οργανικών θέσεων εκ των οποίων ουδεμία δεν προωθήθηκε από το Υπουργείο – με ευθύνη του - ώστε να καταλήξει σε προκήρυξη των αντιστοίχων θέσεων.** Αυτό φυσικά ερμηνεύει όχι μόνο την ένδεια του Τμήματος σε προσωπικό αλλά και την απλοϊκή θέση και ερμηνεία που μπορεί να έχει η επίσημη πολιτεία απέναντι στον πλέον σημαντικό, καθ' ομολογία ελλήνων και ξένων, οικονομικό τομέα της χώρας.

Συμπερασματικά, το συγκριτικό πλεονέκτημα της χώρας, σε περίοδο κρίσης και οικονομικής ύφεσης είναι ο Τουρισμός, και κατά συνέπεια η ουσιαστική ανάπτυξη και ο εκσυγχρονισμός του, επιτάσσει να ληφθεί σοβαρά υπόψη ο ρόλος της Ανώτατης Τεχνολογικής Τουριστικής Εκπαίδευσης που παρέχεται και από το Τμήμα Τουριστικών Επιχειρήσεων του ΤΕΙ Αθήνας, καθώς και η συσσωρευμένη εμπειρία του τις τελευταίες δεκαετίες. Επίσης δεν θα πρέπει να παραβλεφθεί το γεγονός, ότι σε Προπτυχιακό επίπεδο εκτός της εξειδίκευσης και της σύνδεσης με την αγορά εργασίας που προσφέρει το Τμήμα Τουριστικών Επιχειρήσεων του ΤΕΙ Αθήνας, αποτελεί και έναν από τους ελάχιστους πυρήνες επιστημονικού προβληματισμού, έρευνας και διαλόγου σχετικά με τον τουρισμό (συγγραφικό, ερευνητικό έργο).

Αξιότιμε κε Υπουργέ,

Στηρίζουμε κάθε προσπάθειά «εξορθολογισμού» και «νοικοκυρέματος» της Ανώτατης Τεχνολογικής Εκπαίδευσης, όμως μέσα από πνεύμα ευθύνης και σοβαρότητας. **Αυτή την κρίσιμη στιγμή απαιτείται αναβάθμιση και όχι υποβάθμιση(έλλειψη αυτονομίας, ελάττωση/κατάργηση μαθημάτων-εργαστηρίων, κλπ.) του Τμήματος «Τουριστικών Επιχειρήσεων» του ΤΕΙ Αθήνας που αποτελεί και το παλαιότερο και σημαντικότερο από τα ελάχιστα προπτυχιακά Τμήματα Ανώτατης Τουριστικής Εκπαίδευσης σε μία κατεξοχήν τουριστική χώρα.**

Η Επιστήμη του Τουρισμού στην Ελλάδα, (δεν αναφερόμαστε στην κατάρτιση) παρόλο που η χώρα θεωρείται κλασικός τουριστικός προορισμός, βρίσκεται ακόμα σε εμβρυακή μορφή και το γεγονός αυτό έχει δημιουργήσει στρεβλώσεις, τόσο στον Δημόσιο όσο και στον Ιδιωτικό

Τομέα του Τουρισμού, με μικρότερα του αναμενομένου οικονομικά και κοινωνικά αποτελέσματα τόσο σε εθνικό όσο και σε τοπικό επίπεδο.

Εκτιμούμε ότι το Τμήμα από την ανωτατοποίησή του έως σήμερα, μέσα από τις συνεργασίες του με τους σημαντικότερους Τουριστικούς Φορείς της χώρας (Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδος {ΞΕΕ}, Ένωση Ξενοδόχων Αθηνών Αττικής {ΕΞΑΑ}, Πανελλήνια Ένωση Οργανωτών Συνεδρίων {HAPCO}, Πανελλήνιο Σύνδεσμο Τουριστικών-Ταξιδιωτικών Γραφείων {HATTA}, κλπ.), τα νέα προγράμματα σπουδών, το επιστημονικό και ερευνητικό έργο των εκπαιδευτικών του, έχει συμβάλει ουσιαστικά στην επιστημονική και τεχνολογική προσέγγιση του τουρισμού και στο τουριστικό επιχειρείν.

Συνεπώς βάσει των παραπάνω, θέση όλων των μελών ΕΠ, είναι να ζητήσουμε την ενίσχυση του Τμήματος (όπου υπάρχουν αδυναμίες και ιδίως εκεί όπου γι' αυτό ευθύνεται το Υπουργείο), ως απόρροια όχι των καιρών, αλλά του συγκριτικού πλεονεκτήματος της χώρας που είναι ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ, σε μια περίοδο οικονομικής κρίσης και ύφεσης που φαίνεται να έχει διάρκεια.

Με εκτίμηση
Για τη Γενική Συνέλευση του Τμήματος

Ο Προϊστάμενος του Τμήματος Τουριστικών Επιχειρήσεων

Στέλιος Βαρβαρέσος
Καθηγητής